

4.2. Darba aizsardzības plāns

Vispārējs apraksts:

Darba aizsardzības plāna izstrādē izmantots Darba aizsardzības likums un Ministru kabineta noteikumi Nr.92 (Rīgā 2003.gada 25.februārī (prot. Nr.11 1.§)) „Darba aizsardzības prasības”, veicot būvdarbus, MK noteikumi Nr.359 “Darba aizsardzības prasības darba vietās” u.c.

Darba aizsardzības plāna izstrāde veikta pirmajā stadijā, kas projekta sagatavošanas posmā ietver pasākumus no projekta izstrādes sākuma līdz būvdarbu uzsākšanai un sniedz pamatnosacījumus otrās stadijas darba aizsardzības plāna izstrādē, kas projekta izpildes posmā ietver pasākumus būvdarbu veikšanas laikā. Būvdarbu veicējam otrās stadijas darba aizsardzības plāns jāizstrādā un jāietver darba veikšanas projektā.

Būvlaukumam paredzētajai teritorijai blakus esošo zemesgabalu izmantojums:

- 1) ēkas un ražotnes, kas ierobežo būvdarbu veikšanu;

-Nav

- 2) virszemes un pazemes inženierkomunikācijas;

-Atbilstoši projekta inženierizpētes materiāliem, savietotajam inženiertīklu plānam kā arī atbilstošo komunikāciju projekta sadaļām.

- 3) satiksmes ejas un ar tām saistītie ierobežojumi (piemēram, piekļūšana ugunsdzēsības līdzekļiem, materiālu piegādes un transportlīdzekļu novietošanas laika ierobežojumi);

- Nodrošināt piekļūšanu, izmantojot atbilstošos satiksmes organizācijas līdzekļus un uzturēšanas materiālus. Ievērot ministru kabineta noteikumus Nr.421 „Noteikumi par darba vietu aprīkošanu uz ceļiem.”

- 4) būves, kurās izmantoti veselībai kaitīgi materiāli vai nenoturīgas un nestabilas konstrukcijas un kuras nojaucot vai pārbūvējot, nepieciešami specifiski darba aizsardzības pasākumi;

-Nav

- 5) grunts raksturojums (norāda sastāvu, piesārņotību, stabilitāti, vecas šahtas vai citus pazemes šķēršļus);

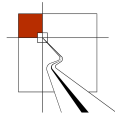
-Atbilstoši projekta inženierizpētes materiāliem.

- 6) nojaukamo būvju tehniskās dokumentācijas esība (var būt pasūtītāja iesniegtā informācija);

-Nav

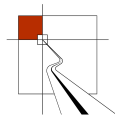
Būvprojektā ietvertie riska faktori, no kuriem nav iespējams izvairīties, kā arī attiecīgie darba aizsardzības pasākumi. Detalizēti ieteikumi par darba aizsardzības pasākumiem, kuru skaidrojumu atsevišķu būvdarbu veicējs ir tiesīgs pieprasīt.

Projektā paredzēto darbu realizācija dabā ir saistīta ar dažādiem riska faktoriem, kas maksimāli ir samazināmi, veicot pareizus darba aizsardzības pasākumus, par kuru instruktāžu, ievērošanu un tehniskajām pārbaudēm atbildīgās personas ir daba devējs un darba aizsardzības speciālists.

Galveno riska faktoru un darba aizsardzības pasākumu uzskaitījums:

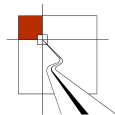
Riska faktori	Aizsardzības pasākumi
Fizikālie faktori: Paaugstināts troksnis, vispārējā vibrācija, plaukstas un rokas vibrācija, mikroklimats, gaisa temperatūra u.c.	Veikt laboratoriskos mērījumus un iepazīstināt nodarbinātos ar mērījumu rezultātiem. Nodrošināt nodarbinātos ar nepieciešamajiem aizsardzības līdzekļiem. Veikt nodarbināto apmācību un instruktāžu. Veikt daba aprīkojuma tehniskās pārbaudes, ja nepieciešams veikt remontu vai jauna aprīkojuma iegādi. Nosūtīt nodarbinātos uz obligātajām veselības pārbaudēm.
Ergonomiskie faktori: Smags darbs, fiziska piepūle, smaguma pārvietošana. Vienveidīgas atkārtotās kustības, monotons darbs. Darbs piespiedu pozā (stāvus, tupus, sēdus, saliecoties)	Nosūtīt nodarbinātos uz obligātajām veselības pārbaudēm. Veikt nodarbināto apmācību un instruktāžu (tai skaitā apmācīt nodarbinātos relaksācijas vingrojumu veikšanai). Pārdomāt un atbilstoši organizēt darbus, nodrošināt pārtraukumus un atpūtas pauzes. Pārtraukumos dažādot kustības, izpildīt vingrinājumus.
Psiholoģiskie un emocionālie faktori: Darba laiks (laika trūkums, virsstundas). Sliktas attiecības ar kolēģiem, vadību. Darbs komandējumos. Darbs izolācijā.	Nosūtīt nodarbinātos uz obligātajām veselības pārbaudēm. Veikt nodarbināto apmācību un instruktāžu (tai skaitā apmācīt nodarbinātos relaksācijas vingrojumu veikšanai). Pārdomāt un atbilstoši organizēt darbus, nodrošināt pārtraukumus un atpūtas pauzes.
Ķīmiskie faktori: Krāsas, lakas, betona un asfaltbetona papildvielas, koksnes antiseptiskie līdzekļi, metināšanas aerosoli u.c.	Veikt laboratoriskos mērījumus un iepazīstināt nodarbinātos ar mērījumu rezultātiem. Veikt nodarbināto apmācību un instruktāžu (tai skaitā apmācīt nodarbinātos par ķīmisko vielu un maisījumu ietekmi uz veselību un pareizu kolektīvo, individuālo aizsardzības līdzekļu, darba apģērbu izvēli un lietošanu). Iegādāties ķīmiskas vielas un maisījumus, no pārdevēja pieprasīt ķīmisko vielu datu drošības lapas, kā arī iepazīstināt nodarbinātos ar attiecīgās ķīmiskās vielas un maisījuma datu drošības lapā minētajām drošības prasībām un nodrošināt to pieejamību. Nodrošināt nodarbinātos ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (darba apģērbu, ķīmiski izturīgiem cimdiem, respiratoriem, aizsargbrillēm u.c.) un kontrolēt to izmantošanu. Nosūtīt nodarbinātos uz obligātajām veselības pārbaudēm. Nodrošināt darba vietu ar pirmās palīdzības aptieciņu. Pārdomāt un atbilstoši organizēt darbus, nodrošināt pārtraukumus un atpūtas pauzes.

<p>Putekļi: Koka, metāla, silīcija dioksīdu putekļi, azbesta putekļi u.c.</p>	<p>Veikt laboratoriskos mērījumus un iepazīstināt nodarbinātos ar mērījumu rezultātiem.</p> <p>Veikt nodarbināto apmācību un instruktāžu (tai skaitā apmācīt nodarbinātos par putekļu ietekmi uz veselību un pareizu kolektīvo, individuālo aizsardzības līdzekļu, darba apģērbu izvēli un lietošanu).</p> <p>Nodrošināt nodarbinātos ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (darba apģērbu, cimdiem, respiratoriem, aizsargbrillēm u.c.) un kontrolēt to izmantošanu.</p> <p>Nosūtīt nodarbinātos uz obligātajām veselības pārbaudēm.</p> <p>Nodrošināt darba vietu ar pirmās palīdzības aptieciņu.</p> <p>Pārdomāt un atbilstoši organizēt darbus, nodrošināt pārtraukumus un atpūtas pauzes.</p>
<p>Bioloģiskie faktori: Mikroorganismi un vīrusi. Ērces un citi kukaiņi.</p>	<p>Nosūtīt nodarbinātos uz vakcināciju pret ērcu encefalītu.</p> <p>Nodrošināt darba vietu ar pirmās palīdzības aptieciņu.</p> <p>Veikt nodarbināto apmācību un instruktāžu par ērcu un dzīvnieku koduma ietekmi uz veselību un pareizu aizsardzības līdzekļu, darba apģērbu izvēli un lietošanu.</p> <p>Nodrošināt nodarbinātos ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (tai skaitā darba apģērbu, sejas maskām, apaviem, cimdiem un repelentiem- vielām, kas atbaida dzīvniekus un kukaiņus).</p> <p>Plānot un ievērot darba organizāciju. Darbu vadītājam apsekot plānoto darba zonu un noteikt nepieciešamos drošības pasākumus.</p>
<p>Traumatisma faktori: Ceļu satiksmes negadījumi. Darbs augstumā (no 1,5m) un augstkāpēju darbs (no 5m). Darbs tranšējā, apbēšanas risks. Paklupšanas un pakrišanas iespējas, krītoši priekšmeti. Neuzmanīga rīcība. Strādāšana ar bojātu darba aprīkojumu, iekārtu vai instrumentu.</p>	<p>Apzīmēt bīstamās vietas ar drošības zīmēm.</p> <p>Nodrošināt, lai objektā būtu nodarbinātais, kurš apmācīts sniegt pirmo palīdzību un prot to darīt.</p> <p>Nodrošināt darba vietu ar pirmās palīdzības aptieciņu.</p> <p>Nodrošināt nodarbinātos ar nepieciešamajiem aizsardzības līdzekļiem (cimdiem pret mehānisku iedarbību, atbilstošiem darba apaviem ar prettrieciena izturīgu purngalu, aizsargbrillēm, ķiveri u.c.)</p> <p>Veikt nodarbināto apmācību un instruktāžu par darba drošības prasībām, veicot darbus būvobjektā, kā arī pareizu aizsardzības līdzekļu izvēli un to lietošanas nepieciešamību.</p>

Vides aizsardzības riska faktoru un aizsardzības pasākumu uzskaitījums:

Riska faktori	Aizsardzības pasākumi
Augsnes kārtas bojāšana:	Pirms zemes darbu uzsākšanas, kā arī veicot planēšanas darbus būvlaukumā, ņemama derīgā augsnes kārtā un nebojāta uzglabājama tālākai izmantošanai.

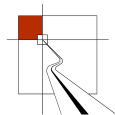

Augošu koku bojāšana un neparedzētu stādījumu ierīkošana:	Jāievēro darbu tehnoloģija augošu koku tuvumā (rakšanas darbu attālumi, aizsargvairogu uzstādīšana u.c), kas jāparedz darbu veikšanas projektā.
Troksnis, smakas, vibrācijas:	Būvuzņēmējam jāveic piesardzības pasākumi, kas ierobežo minēto faktoru ietekmi uz personālu, kas atrodas būvlaukumā, blakus esošiem iedzīvotājiem, gājējiem, autobraucējiem u.c. (piemēram raudzīties, lai tehnika ir atbilstošā darba kārtībā, ievērot atbilstošu tehnoloģiju darbu veikšanā u.c.)
Vielu noplūde:	Būvuzņēmējam jāveic piesardzības pasākumi, kas ierobežo bīstamu vielu noplūdi dabā, kas saindētu vai iznīcinātu kādu no ekosistēmas sastāvdaļu. Tāpat nedrīkst pieļaut gruntsūdeņu piesārņošanu. Ja notikusi noplūde, jāveic visi iespējamie pasākumi negadījuma seku novēršanai. Jāseko tehnikas stāvoklim, nepieļaujot eļļas vai degvielas noplūdes.
Rūpnieciskie un sadzīves notekūdeņi:	Jāseko līdzī būvlaukumā radušos notekūdeņu piesārņojuma pakāpei. Pirms ievadīšanas kanalizācijas tīklā tie attīrāmi, ja piesārņojuma pakāpe pārsniedz pieļaujamo.
Ūdens atvade:	Nav pieļaujama ūdens novadīšana no būvlaukuma pašteses ceļā nesagatavotās gultnēs. Ūdens atklātās novadīšanas veids un novadgrāvju sistēma jāparedz darbu veikšanas projektā.

Tabulās uzrādīti galvenie riska faktori un vispārīgi to aizsardzības pasākumi. Būvuzņēmējam, atbilstoši projektā paredzētajiem darbiem, izvērtēt, kāda tehnika un darba tehnoloģija tiks izmantota konkrētos apstākļos objektā un paredzēt atbilstošus drošības pasākumus sastādot otrās stadijas aizsardzības plānu, veikt papildinājumus un korekcijas atbilstoši spēkā esošajiem likumiem un normatīviem.

Iespējamie riska faktori, kuri var rasties būvniecības procesā veselībai kaitīgu materiālu dēļ.

Kīmiskie faktori:	Atkarībā no ķīmiskām vielām un to ietekmes uz organismu visbiežāk sastopama saindēšanās, ķīmiskie apdegumi, elpceļu kairinājums, elpošanas sistēmas slimības (piemēram krāsošanas, betonēšanas, asfaltēšanas, aizsarglīdzekļu pielietošanas (impregnēšanas) darbos u.c)
Putekļi:	Elpošanas orgānu saslimšanas- iesnas, faringīts (rīkles iekaisums), bronhīts

Informācija par paredzētā būvlaukuma teritoriju:

1) Iespējas piekļūt būvlaukumam un evakuācijas izejas. Piebrauktuves un caurbrauktuves ugunsdzēsības automašīnām.

- Nodrošināt piekļušanu, izmantojot atbilstošos satiksmes organizācijas līdzekļus un uzturēšanas materiālus. Ievērot ministru kabineta noteikumus Nr.421 „Noteikumi par darba vietu aprīkošanu uz ceļiem.” un citus atbilstošos normatīvos dokumentus.

2) Pagaidu būvju un atsevišķu darba iecirkņu izvietojums. Būvmateriālu iekraušanas un izkraušanas laukumi, noliktavas;

-Pagaidu būves un atsevišķus darba iecirkņus, materiālu iekraušanas/izkraušanas laukumus izvietot rekonstruējamā objekta zemesgabala robežās vai uz zemes ārpus objekta robežām, kas iepriekš saskaņots ar pasūtītāju un zemes īpašnieku. Veicot iepriekš minētās darbības nodrošināt piekļuvi visiem īpašumiem, kā arī netraucēt transporta un gājēju pārvietošanos. Ja kādu iemeslu dēļ nav iespējams nodrošināt piekļuvi, iepriekš veikt attiecīgos saskaņošanas darbus.

Iespējamās vietas norādītas DOP Ģenerālplānā, kas izstrādājot darbu veikšanas projektu, atkārtoti precizējamās saskaņojot ar pasūtītāju.

3) Transporta un gājēju ceļi.

- Būvdarbu laikā nodrošināt drošu gājēju pārvietošanos un drošas ielas šķērsošanas vietas uz objektiem (mājas, veikals u.c.) un piekļušanu, izmantojot atbilstošos satiksmes organizācijas līdzekļus un uzturēšanas materiālus. Ievērot ministru kabineta noteikumus Nr.421 „Noteikumi par darba vietu aprīkošanu uz ceļiem.” un citus atbilstošos normatīvos dokumentus.

Būvlaukumā veicamo darba aizsardzības pasākumu saskaņošana un attiecīgās informācijas apmaiņa.

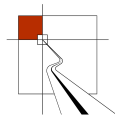
-Projektā paredzēto veicamo darbu aizsardzības pasākumus būvniecībā iesaistītajiem dalībniekiem savstarpēji jāsaskaņo, nodalot konkrētus darbus, sadalot pienākumus u.c. Regulāri nodrošināt savstarpēju informācijas apmaiņu rīkojot būvsaules un izmantojot cita veida saziņas līdzekļus (e-pasts, tālrunis u.c.)

-Aizsardzības pasākumus veikt atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai un normatīvajiem dokumentiem.

-Projekta vadītājs vai pasūtītājs, kurš pilda projekta vadītāja pienākumus, dažādos projekta sagatavošanas un izpildes posmos ievēro Darba aizsardzības likumā noteiktos darba aizsardzības vispārīgos principus, īpaši lemjot par arhitektūras, tehniskajiem un organizatoriskajiem aspektiem, plānojot darbus vai darba posmus, kas norisināsies vienlaikus vai secīgi; vai aprēķinot vienlaikus veicamo būvdarbu apjomu un katra posma veikšanai nepieciešamo laiku un ņemot vērā darba aizsardzības plānu un visus dokumentus, kas izstrādāti vai koriģēti saskaņā ar darba aizsardzības prasībām.

-Projekta sagatavošanas koordinators: Koordinē ar projekta vadītāju, darbuzņēmējiem un pašnodarbinātajiem darba aizsardzības prasību izpildi. Izstrādā darba aizsardzības plānu, iekļaujot arī pasākumus attiecībā būvdarbiem ar paaugstinātu risku. Sagatavo atbilstošu dokumentāciju, iekļaujot informāciju par darba aizsardzības prasībām.

-Projekta izpildes koordinators: Koordinē darba aizsardzības vispārīgo principu īstenošanu, lemjot par tehniskajiem vai organizatoriskajiem pasākumiem, plānojot dažādu būvdarbu veikšanu vienlaikus vai secīgi un

aprēķinot to izpildei nepieciešamo laiku. Saskaņo un uzrauga darba aizsardzības plāna un darbu veikšanas projekta izpildi, lai nodrošinātu, ka darbuzņēmēji un pašnodarbinātie ievēro šo noteikumu darba aizsardzības prasības un darba aizsardzības plāna izpildi. Veic nepieciešamos grozījumus darba aizsardzības plānā un citā saistītajā dokumentācijā, ņemot vērā paveiktos darbus un pārmaiņas būvlaukumā un būvprojektā (ja tādas ir veiktas). Organizē darbuzņēmēju (arī to darbuzņēmēju, kas vienā un tajā pašā būvlaukumā strādā pēc kārtas) sadarbību, saskaņo viņu darbību, lai aizsargātu nodarbinātos un novērstu nelaimes gadījumus darbā un arodslimības, nodrošina savstarpēju informācijas apmaiņu saskaņā ar Darba aizsardzības likuma prasībām un, ja nepieciešams, iesaista pašnodarbinātos. Saskaņo darbuzņēmēju paredzētos darba aizsardzības pasākumus un pārbauda to izpildi. Veic nepieciešamos pasākumus, lai nepieļautu nepiederošu personu uzturēšanos būvlaukumā.

Būvdarbi, kas rada paaugstinātu risku nodarbināto drošībai un veselībai, ir:

- 1) Darbi, kuros nodarbinātie ir pakļauti šādam riskam: apbērsana ar grunti zemes nogruvumos; applūdināšana ar ūdeni; noslīkšana; nokrišana no 1,5 m un lielāka augstuma; iegrimšana nestabilā gruntī;
- 2) Darbi, kuros nodarbinātie nonāk saskarē ar kaitīgām ķīmiskām vai bioloģiskām vielām, kas rada risku nodarbināto drošībai un veselībai, vai saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir pakļauti speciālai uzraudzībai;
- 3) Darbi, kuros nodarbinātie ir pakļauti apstarošanas riskam ar jonizējošo starojumu un kuru izpildi reglamentē normatīvie akti par aizsardzību pret radiāciju;
- 4) Darbi augstsprieguma elektrolīniju aizsardzības zonā;
- 5) Pazemē (piemēram, akās, tuneļos) veicamie darbi;
- 6) Darbi, kuros nodarbinātajiem nepieciešama gaisa piegādes sistēma;
- 7) Darbi, kuros nodarbinātie pakļauti paaugstinātam atmosfēras spiedienam (piemēram, kesonos);
- 8) Spridzināšanas darbi;
- 9) Darbi, kas saistīti ar būvju, būvkonstrukciju, būvelementu vai iekārtu montāžu, demontāžu vai nojaukšanu.

-Veicot šos darbus, veikt visus iepriekš minētos un citus aizsardzības pasākumus atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai un normatīvajiem dokumentiem.

Sastādīja:

M. Šmits